

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Observanda circa numerum peccatorum exprimendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

defectus per verisimilis numeri omiffi expressio-
nem; & instruendus talis pœnitens, quòd im-
posterum teneatur numerum exprimere. Opti-
mum autem erit consilium, ut confessionem
generalem totius vitæ instituat, si ad illam fa-
ciendam induci possit, & fuerit idoneus.

CIRCA NUMERUM EXPRIMENDUM

DUO sunt observanda. Primum: Ubi non
potest pœnitens certum numerum exprime-
re, exprimat verisimilem, & qui magis ad cer-
tum accedere censeatur, addendo, *plus, minus-
ve*. Advertendum tamen, ut non quasi divinan-
do, aut in genere numerum quemcunque, etiam
majorem sumendo, confiteatur, sed prudenti
æstimatione, & reminiscencia, quis similiter sit
numerus, perpendat. Unde perperam agunt illi
pœnitentes, qui absque iudicio, & debito exa-
mine, quasi ad singulos numeros adhibent par-
ticulas illas *plus, minusve*, sibi abblandientes
quasi omnium numerum per hoc suppleant: sup-
pletio enim debet esse moralis, ex iudicio, & mo-
rali examine fiat, necesse est.

Alterum est, ut dum nec certus, nec vero-
similis aliquis numerus colligi potest propter
lapsuum multitudinem, & nimis diuturnam
Confessionis dilationem, candidè aperiat pœ-
nitens in qualibet specie suum statum, videlicet
inclinationes pravas, consuetudinem, modos
& frequentias lapsuum per diem, aut hebdo-
madam, durationem temporis, quâ in pecca-
ro

torum commissione voluntariè permanserit, incentiva occurrentia &c. ex his cognoscere poterit Confessarius Pœnitentis statum.

CASUS XIII.

Quid agendum cum illis, qui consueverunt toto ferè die colloqui de rebus turpissimis, sinè ullo delectu circa materiam, vel socios, tam circa conjugatas, quàm solutas? Vitium hoc admodùm juvenibus commūne, qui (prò dolor!) sepè ex ignorantia suas referunt impudicitias, & sapissimè à se factas fingunt, quas fecerunt numquàm.

Re. In illis videndum est i. quâ intentione protulerint turpia, & lasciva: an animo se, aut alios ad libidinem provocandi, vel oblectandi se rebus ipsis turpibus, quas narrant, aut cum alicujus similis delectationis periculo, quod semper mortale est, an verò ex levitate dumtaxat, vel ob solam delectationem, quæ non transeat ad res per verba significatas, sed in ipsis verbis, eorumque artificio sistat; sed cum hoc regulariter fieri non possit sinè aliorum scandalo, vel alicujus ulterioris consensûs periculo proprio, vel alieno, ordinariè lethiferum est.

Secundò ex parte materiæ considerandum, de quibus rebus colloquia misceantur. Denique ex parte audientium, coram quot personis, & quilibus. Diligenter etiam invigilandum, an famam personæ tertiæ similibus jactantiis non graviter lædant.

Nec excusanda sunt hujusmodi spurciloquia, quòd coram conjugatis dumtaxat proferantur,

(ut sibi communiter persuadent uxorati, existimantes sibi penè licere in hac materia loqui, quidquid sibi libet) imò ex hoc capite sæpè graviora sunt peccata, si nimirum multum obscæna fuerint, & ad Venerem vehementer provocantia. Si tamen non admodùm sint lasciva, per se loquendo minùs peccat coram conjugatis turpiter loquens, quàm coram juvenibus, & puellis, in quibus ut plurimùm (experientiâ teste) majus est periculum, quàm in uxoratis.

C A S U S XIV.

Quid agendum cum eo, qui passim solet turpiter concupiscere mulieres sibi obvias, aut circa eas morosè delectari?

R. Confessarius non debet exigere tam exactum peccatorum numerum, sed contentus sit, si Pœnitens, præter conditionem suæ personæ, explicet, quamdiu illam habuerit consuetudinem, & species principales, V. G. an frequentet circa conjugatas, an aliquando circa cognatas, vel personas sacras delectationem morosam, aut mœchandi desiderium habuerit; dicendo specierum, quarum potest, & quoad potest, numerum verosimilem, qui in concupiscentiis saltem rarioribus, V. G. incæstuosis, sacrilegis, ad assequendum moraliter, non videtur adeò difficilis.

C A S U S XV.

Solutus cum soluta totâ nocte decumbens, animo explendi libidinem, quoad posset, confitetur hoc modo: Totâ nocte in lecto impudicè conversatus cum

una, quâcum feci, quod volui; quaritur, an satis integrè confiteatur?

R. Neg. Sed exprimere debet, quoties cum ea copulam habuerit. Cùm enim quâlibet fornicatio sit actio totalis, & completa, nec una ordinetur ad aliam, intentio eas exercendi intra aliquod certum tempus, non efficit, ut eæ sint una moraliter actio peccaminosa. Verba tamen, & oscula, tactus impudici in ordine ad copulam subsecutam (nisi specialem turpitudinis modum contineant: idem dic de osculis copulam immediatè sequentibus, absente periculo ad novam copulam, vel pollutionis) non sunt ordinariè exprimendi, quia hæc & similia sunt copulæ præambula, vel eam approbantia, in quorum notitiam ex actu principali facilè deveniet Confessarius. Aliter tamen resolve, si oscula & tactus multùm extraordinariè duraverint, ut moraliter loquendo non censeantur copulæ præambula, vel cum copula peracta quid unum constituentia.

CASUS XVI.

Quid dicendum de illo, qui ab ultima ante trimestre Confessione nullius sibi conscius mortalis noxa, nollet morti proximus confiteri venialia, quis non deprehendit in conscientia ullum grave peccatum: aut triduo, vel quatruiduo ante, nil de morte cogitans, fuisset confessus, diceretque, se ex eo tempore ab omni gravi crimine sibi per Dei gratiam diligenter cavisse?

R. Desistendum non est, quousque cum vo-

lun-

luntate percipiendæ absolutionis sua venialia aperiat, tum ad indirectam remissionem mortalium, si quod fortè in animo lateret, tum ob gratiam Sacramentalem, & venialium à consecutione gloriæ retardantium remissionem: tum denique ad satisfaciendum piæ fidelium consuetudini, & singulariter in primo casu, ad evitanda scandala, & domesticorum sæpè tristitiam, timoremque.

C A S U S XVII.

Quomodo se geret Confessarius, dum pueros habet confitentes?

R. Viri docti hoc in casu non modicam patiuntur difficultatem, & scrupulum. Igitur de capacitate puerorum, ac puellarum Confessarius judicare non debet ex sola ætate, ex eo utique, quòd septennium exegerunt, sed præter ætatem examinabit ingenii & educationis qualitatem, ex qua constat multos post illam ætatem, alios antè peccati mortalis capaces fuisse. Observabit etiam vultum, & gestus ipsorum, utrùm modestè & devotè se gerant in Confessione, an ridiculè, V. G. nugando cum cratibus, cum pileo &c. facietque interrogationes, ex quarum responsis intelligere possit, utrùm discernant bonum à malo? Utrùm habeant timorem Dei, & affectum ipsi inserviendi? Utrùm pudeant de mendacio, de aliqua impudicitia cum aliis commissa? &c. Proderit etiam interrogare, cur venerint ad Confessionem, & suaviter inculcandum, quòd, qui nolunt confiteri peccata sua,

igne

igne inexstinguibili puniantur, qui confitentur verò, cœlo donentur. Pensatis omnibus, si iudicet puerum verè & deliberatè peccâsse in eo, quod confitetur, examinandus erit, imò iuvandus ad eliciendum actum supernaturalem fidei & doloris. Ab actu fidei transibit ad actum spei, & detestationis peccatorum. Denique examinari debet, an doleat ex solo motivo humano, quia à patre vapulabit, an, quia Deum offendit, vel quia peccatum est contra Deum. Sunt enim non pauci à natura ita vagi, & malè educati, ut licèt satis dispositi fuerint ad peccandum, non sint tamen satis dispositi ad dolendum, nec aliquando satis hîc & nunc disponi possint. Quo casu Confessarius eos non terreat increpando, sed aliquam orationem Pœnitentiæ loco ipsis imponat, deinde cum benedictione eos dimittat; expedit enim, pueros, etiam absolutionis nondum capaces, benignè audire, aut paulatim instruuntur, & Confessioni assuescant.

CASUS XVIII.

Quomodo Confessarius suscipiet tepidos, suæque perfectionis Christianæ incurios, adeò, ut licèt mortalia nulla committere videantur, nulla etiam Christianæ vitæ signa demonstrant?

R. Verbis Apoc. commonendi sunt: *Utinam frigidus esses, aut calidus; sed quia tepidus es, incipiam te evomere.* Objicienda ergò damnanda securitas, & inducendi ad ferventem caritatem. Verùm hoc opus, hic labor est. Ex una enim parte caritatem sperare non possunt per Sacramenta

in

in periculoso illo statu suscepta. Ex altera parte, cum nihil confiteantur palpabiliter criminofum, ipsis Confessarius facilè videbitur nimis austerus, si ipsos ab absolutionis beneficio excludat. Sua igitur ipsis indignitas tantâ suavitate proponenda est, ut lubenter acceptent Absolutionis beneficium differri. Ad hoc proderit magna cum mansuetudine, & caritatis testificatione, zeloque salutis ipsorum interrogare, 1. An non ita sit, quòd à multis annis (post tot Communiones, Confessionesque) semper iidem, vel fortè magis negligentes manserint in iis, quæ Dei sunt? 2. An non videant, quòd nisi de somno suo surgentes novum fervorem concipiant, semper iidem permanent, & in suo torpore, perfectionisque neglectu, ut vixerint, morientur? 3. An non optent talem nancisci Confessarium, qui ipsos à periculoso illo statu excitet? 4. Interrogandi sunt, an non libenter essent in sancta illa dispositione, in qua & fructuosè Sacramenta suscipere, & quæ Dei, suæque salutis sunt, cum fervore peragerent, ut sic jucundè vivere, & mori possent securè. Si desiderium hujus dispositionis excitaverit in ipsis Confessarius, ostendet possibilitatem eam brevè assequendi, & ideo antea omnia excitandum in ipsis erit votum, se speciali modo præparandi ad Sacramenta illa debite & fructuosè suscipienda, hortabiturque ad confessionem fervore extraordinario instituendam, eamque, si fieri possit, generalem. Eum in finem ea suggeret, quæ videbuntur utilia ad illum

fer-

fervorem concipiendum, & excitandum ingens præteriti temporis odium, & dolorem, addendo, quæ specialiter serviunt ad caritatem accendendum, ut sunt orationis studium, frequens elevatio mentis in Deum per pias aspirationes, mortificatio passionum, concupiscentiarum, &c. Præcæteris inculcabit humilis orationis studium. Dein dicet Confessarius consultum esse, ut tantisper expectent, seseque specialiter præparent, antequam Sacramenta suscipiant. Tandem monebit eos, ut interim ad Confessarium identidem accedant, narraturi, quomodo res succedat, ab ipso consilium accepturi, & consolationem.

CASUS XIX.

Quid agendum cum illis, qui vix ulla peccata sponte confitentur, sed tamen à Confessario interrogati, fatentur multa mortalia?

R. Plerumque illos esse imparatos ad Absolutionem: quia verosimile est, quòd Pœnitentes istiusmodi usque ad ingressum in sedem Confessionalem, imò ad ipsum ferè momentum, quo interrogantur, vel rudes omninò fuerint, & morum Christianorum imperiti, vel quòd nulla ipsis cura fuerit pœnitere peccati, proponere emendationem, & integritatis Confessionis satagere, vel (quod deterius est) ex composito illa mortalia subtrahere, si de illis non interrogarentur.

CASUS XX.

Quid censendum de illis, qui ad hoc usque momentum, quo à Confessario instruuntur, ignorant voluntates internas, aut consensus internos circa objecta

objecta libidinis, vindicta &c. esse peccata mortalia, atque ita multa huiusmodi commiserunt?

R. Et hos ordinariè non absolvendos, sed suaviter instruendos, ob hanc quidem rationem: quia dispositio eorum ut minimum est ambigua; eadem sit sententia de iis, qui mortaliter deliquerunt frequenti pollutione, quam hæcenus peccato mortali non annumerârunt.

§. 3. De Satisfactione.

QUANTUM ad satisfactionem olim impositam, illa rigidissima fuit, ut constat legenti antiquos Canones Pœnitentiales: flacciscente tamen caritate, rigor ille Ecclesiæ primitivæ multum est ab Ecclesia immutatus, non tamen totaliter relaxatus. Unde P.P. Conc. Trid. hoc saluterum condunt præceptum sess. 14. cap. 3. *Debent ergò Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggesterit, pro qualitate criminum & Pœnitentium facultate salutare & convenientes satisfactiones injungere: nè, si fortè peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, levissima quadam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant ergò præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad prædictorum peccatorum vindictam, & castigationem.* Collige, quid judicandum de illis Confessariis, qui peccatoribus omnibus quantumcunque gravibus non injungunt nisi quinque Pater & Ave, vel recitationem unius Psalmi.

Ha-